

MOSZE HANDELSMAN

ur. 1925; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Żydzi, życie codzienne, dzieciństwo, rodzina i dom rodzinny, święta żydowskie, szabat

Szabat, święta i tradycje żydowskie

Jak obchodzono [szabat] u bardzo świętych ja nie widziałem. U nas sobota, ojciec był ojciec, na krześle ojca dzieci nie siedzieli. Nigdy nie mówili nam, żeby nie siedzieli, dzieci, no dzieci nie siedzieli na krzesło ojca. U niego był stół, zawsze czytał. To było jego miejsce, nikt nie siedział. W sobotę ja szedłem z ojcem do synagogi. Przyszliśmy z synagogi, u nas się świece palą w sobotę, to jest ceremonia. Piątek wieczorem palą się świece i modlą się. Ojciec przychodzi z synagogi, są dwie bułki takie i on modli się, mówi do Pana Boga po polsku także. To dzięki Bogu to wszystko jedzenie.

To nie była synagoga, to był dom. Jest u nas taki, sztiblech [to] nazywają. To są... Przypuśćmy, że jest jest rodzina, którzy oni umierają. Nie ma nic, to co się zostaje [to jest] dla gminy i robią z tego synagogę małą, [i ci], którzy żyją niedaleko tego miejsca modlą się tam. Jest tam Tora. Gdzie jest Tora, to może być synagoga. I tam ojciec mój zawsze się modlił. Tylko w święto Jom Kipur szliśmy do synagogi. Pamiętam dobrze [tą] synagogę. Co ja mogę opowiedzieć o synagodze? Przyszli dużo ludzi do synagogi. Kiedy ja szedłem do synagogi, to było Jom Kipur. [W Jom] Kipur, wszyscy, wszyscy Żydzi idą do synagogi, wszyscy. Ci nawet, którzy nie są tak religijni także idą [w] Jom Kipur. To było dużo ludzi. Wszyscy życzą jeden drugiemu, żeby był lepszy rok, żeby wszystko było w porządku.

Co ja chcę także [dodać]? Że w sobotę ojciec wrócił z synagogi. Wszyscy siedzieliśmy przy stole i cicho, cicho, nikt nie mówi nic, wszyscy jedzą. Po jedzeniu ojciec [opowiadał] Tanach, Biblię. I z Biblii każdego [tygodnia] w sobotę czytają Torę. Tora to Biblia. I [w] każdy [tydzień] jest [inny] rozdział. I [w] każdy piątek wieczorem [opowiadał] nam taki rozdział z Tory, który się czyta w tą sobotę. I wszyscy słuchaliśmy, bo to było bardzo interesujące.

Data i miejsce nagrania	2006-11-17, Rison le-Cijjon
Rozmawia/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Joanna Rycerz
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"